

Politika Dergisi - Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği - Ka.Der Ankara - (Ebru CERİT ve Hatice KAPUSUZ) Mülakatı

İçeriği Yazan: [Melisa TEKELİ](#) [1] Zaman: Cum, 25/04/2014 - 13:00

PD Roportaj Ekibi: [Melisa TEKELİ](#) [1]

Yardımcı Ekip: Begün YAŞIL

Kadın Adayları
Destekleme ve
Eğitim Derneği

Melisa TEKELİ: Öncelikle Politika Dergisi adına görüşme talebimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Bize biraz derneği anlatır mısınız? Ka.Der ne zaman kuruldu, ne gibi faaliyetler ve çalışmalar içinde?

Ebru CERİT: 1997 yılında, İstanbul'da Ka.Der Genel Merkezi kuruldu. 1998'de de Ka.Der Ankara kuruldu. Özellikle kadınların karar mekanizmalarındaki temsiliyetin artması ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması üzerine lobi, savunuculuk, kampanya, atölye çalışmaları yapıyoruz. Ka.Der Ankara özellikle yerel yönetimler konusuna çok daha fazla ağırlık veriyor. Kadınların gündelik hayatı yerelde oluşuyor ve yerel yönetimlerin yaptığı ya da yapmadığı her şey kadınların hayatını ilgilendiriyor, alanını daraltıyor ya da yapılacak açılımlarla kadınların sokağa çıkması kolaylaşıyor. Bu nedenle yerel siyaset üzerinde çalışmalarımız daha yoğun. Ka.Der Ankara'nın şu anda 200 üstü üyesi var, erkek üyelerimiz de var. Her kesimden üyemiz var. Öğrenciler, ev kadınları, akademisyenler.. Ka.Der genel olarak da 2000 üzerinde üyeye sahip, zaten Türkiye genelinde 7 temsilciliği var. Çok uzun süredir Ka.Der'in yürüttüğü siyaset okulları var. 2004'ten beri yapılıyor, Ankara'daki okulları biz düzenliyoruz. Siyasete girmek isteyen ya da partilerin kadın kollarında olan kadınlar da katılımcı olarak katılıyor. Ankara'da 1-2 yıl önce bir siyaset okulu düzenledik, 5 gün sürdü. Sonrasında sertifika verdik. Kadınları biraz siyasete ısındırmak amaçlı, pek çok farklı alanda yapılan ama temelinde toplumsal cinsiyetin oturduğu dersler oluyor. Aktivistler ve akademisyenler de kolaylaştırıcı olarak yer alıyor. Bunun dışında kampanya çalışmaları var. Büyük kampanyasını duymuşsunuzdur, o çok başarılı bir kampanyaydı. (Büyük kampanyası hakkında ayrıntılı bilgi için: <http://www.ka-der.org.tr/tr-TR/Page/News/30/yerel-secim-kampanyalari.htm...> [2]) Siyasi partilere baskı uygulama üzerinden pek çok çalışma yapılıyor, hemen her partiyle kadın sayısının arttırılması için iletişimdeyiz.

M.T.: Sürekli etkileşim içinde olduğunuz dernekler ya da platformlar var mı?

E.C.: Geneldeki ve yereldeki pek çok kadın örgütüyle, LGBT örgütlerle ve bir kaç karma örgütle ortak çalışmalarımız oluyor. Sürekli dirsek teması içerisindeyiz. Türkiye'de bu konuda iki şemsiye örgüt var: Türkiye'de Kadın Koalisyonu ve Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Koordinasyonu. AKL'nin sekreterliği Ka.Der Ankara'dan yürüyor, kısa bir dönem öncesine kadar Kadın Koalisyonu da öyleydi. AKL'ye 60 üzeri, Kadın Koalisyonu'na 70 civarı örgüt üye. Özellikle ağlar üzerinden bu örgütlerle ortak çalışma yürütüyoruz, hepsiyle bağlantı içindeyiz.

M.T.: Türkiye'de yönetim mekanizmalarında kadın-erkek eşitliği ne durumda?

Hatice KAPUSUZ: İronik durumda! Parlamentoda %14 gibi bir oran var. Bir önceki dönem %11-12 civarındaydı. %2 civarında bir artış söz konusu oldu. Yerele baktığımızda oranlar çok daha düşük. Bir önceki dönemde %0.8'di. Büyükşehir yasası değişip mahalleler merkeze bağlandıktan sonra belediye sayısı düştü. Buna bağlı olarak beldelerle birlikte %2, il ve ilçelerde de %3.7 gibi bir oran var. Kamuya baktığımızda %1 ile %5 arasında değişen oralarda kadın yöneticileri görebiliyoruz. Müdürlükler, çeşitli yöneticilikler söz konusu olduğunda oranlar oldukça düşük. Örneğin; 1 tane kadın Cumhuriyet Savcısı var. Bunun gibi komik oranlar söz konusu. Aşağıya doğru indikçe aslında eşit olan sayı yukarıya doğru çıktıkça kadınlar aleyhine daralıyor.

M.T.: Genel ve yerel seçimlerde kadın adayları desteklemek için ne gibi projeleriniz oluyor?

E.C.: Siyaset okulu ya da atölye çalışmaları yapıyoruz. Kadınların siyasete ısınması ve mevcut eril siyasi yapıyla nasıl baş etmeleri gerektiği üzerine konuşuyoruz. Onun dışında pek çok yayınlımız var. Ka.Der Ankara olarak özellikle her yaptığımız çalışmanın sonucunu kitaplaştırıyoruz ve bu şekilde yayıyoruz. Ka.Der Genel Merkez adaylara mentorlük desteği ile ilgili bir çalışma yürüttü. Pek çok adaya ulaşıldı ya da ulaşan adaylara kampanya yürütme gibi konularda destek verilmesi çalışmaları oldu.

H.K.: Çalıştığımız alan çok zor bir alan. Hem tüm partilere eşit mesafede durup kadın temsiliyetini ve kadın katılımını arttırmaya çalışıyoruz. Burada hem Türkiye'de oturmuş parti algısıyla hem de kadına dönük algıyla mücadele etmeniz gerekiyor. Bu yerel seçimlerde çalışırken çok fazla "Neden kadın olduğu için oy verelim ki?", "Tansu Çiller'de doymadınız mı?" gibi sorularla karşılaştık. Bunlar aslında çok ana akım tepkiler. Kadının oradaki varlığı neyi değiştirir bunu anlatmak gerekiyor. Yurt dışında Women for Women, Kadınlar için Kadınlar şeklinde kampanyalar var. Kadınların temsiliyeti ve katılımı arttığında neyin değişeceğini anlatmaya çalışıyoruz. Kitapçıklarımızdan bir tanesi yerel mekanizmalarda kadınların ne kadar var olduğunu ve aslında yerel mekanizmaların kadınlarla ne kadar alakalı olduğunu anlatıyor. Bir kentin kadın dostu olabileceğini anlatmaya çalışıyoruz. Işıklılandırmadan otobüs seferlerine kadar kadınlarla olan ilişkisini ve kadınların temsiliyeti olmadığında bunların nasıl göz ardı edildiğini anlatmaya çalışıyoruz. Mümkün olduğunca kadın olması neyin değiştirir ve neden bunu talep ediyoruz anlatmaya çalışıyoruz.

E.C.: Her şeyden önce bu bir temsil sorunu. Kadın ya da erkek ne fark eder gibi bir yaklaşım var. Tabii ki tüm kadınlarda kadın bakış açısı var gibi bir algıyla yola çıkmıyoruz. Pek çok kadında da o eril zihniyeti, mevcut siyasete eklemlendiklerini görüyoruz. Eşitlikten bahsediyorsak o sandalyede neden eril zihniyette bir erkek oturuyor? Aynı zihniyette bir kadın otursun o zaman. Kadınlarla iş birliği yapmamız ve pek çok şeyi dönüştürmemiz çok daha kolay. Öncelikle o temsiliyet sağlanmalı ki sonrasındaki adımımız %50-%50 kadın ve erkek eşitliği sağlandı, iş bitti gibi bir şey değil. Bu çalışmayı da mevcut eril siyaseti değiştirmekle paralel götürüyoruz ama o eşitlik sağlandıktan sonra dönüşüm daha kolay olacaktır. Kadın olmaktan kaynaklı pek çok erkeğin görmediği sorunu kadınlar biliyor, yaşıyor ve bu nedenle de iletişim kurmak çok daha kolay oluyor.

H.K.: Burada ikili bir ilişkiden bahsedebiliriz. Birincisi zaten kadın örgütlenmeleriyle ilişkisi olan, bir kadın perspektifine sahip olan temsilciler var, onlarla kurduğumuz ilişkiler var. Bir de eril siyasetin içinden çıkan kadın temsilciler var, onlarla da başka bir kadın perspektifi üzerinden ilişkilenecek söz konusu. Tüm kadınlara eşit mesafedeyiz ama ilişkilenecek biçimimiz kadınların durduğu yere göre de değişiyor.

M.T.: Siyasi partilerle iletişiminiz nasıl ve iletişime geçtiğinizde ne gibi tepkiler alıyorsunuz?

E.C.: Yaptığımız çalışmalarda hepsine eşit mesafedeyiz, hepsini eşit oranda çağırıyoruz. Mümkün olduğunca her partinin temsilcisinin var olduğu çalışmalar yapıyoruz. Her partinin sivil toplum örgütlerine veya kadın örgütlerine mesafesi aynı değil. Bazı partilerin geri dönüşleri daha hızlı ve kolayken bazıları göz ardı ediyor. Seçimlerden önce aday kadınların kendilerini tanıtacakları ve

planlarını anlatacakları bir aday tanıtım toplantısı yaptık. Ka.Der Ankara'nın her çalışmasından öte içine sinen de bu zaten. Biz her kadınla birlikte çalışıyoruz ve her çalışmamıza da hemen her partiden katılan oluyor. Gerçekten de şunu görebiliyoruz, mecliste çatışma ön planda olabilir ama siyasi parti kimliklerini kapının dışına bırakıp kadın ortak paydasında birleştiklerinde yan yana gelebiliyorlar. Toplantılarımızda partiler üstü olmayı becerebiliyoruz. O yüzden kendi içimizde de süregelen bir tartışma olsa da ve dışarıdan çok eleştiri olsa da her partiye eşit mesafede durmayı sağlayabilmek çok önemli bir çıktı.

M.T.: Partilerin kadın kotasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?

H.K.: Partilerin %30 kotası var. Bizim de savunduğumuz bir grubun varlığının söz konusu olması için en az %30 temsil ediliyor olması lazım. Ama kotanın hayata geçirilebilir bir şekilde formüle ediliyor olması lazım. Adaylık noktasında kota uygulanıyor ancak seçilebilir yerlerden uygulanmadığı için meclisteki kadın oranı %14'te kalıyor. Bizim buradaki pozisyonumuz hayata geçirilebilecek bir kota sisteminin uygulanması. Şu an bir eş başkanlık sistemi denemesi var. Görüyoruz ki ilk nüveleri itibariyle eşit temsil adına iyi bir adım gibi görünüyor. Tabii ki onu da izliyor ve takip ediyor olacağız, ne kadar hayata geçirilebiliyor gözlemleyeceğiz. Mümkün olduğunca parlamentodaki kadın vekillerle ve partilerle de iş birliği yapıp gerçekten hayata geçebilir kota sistemleri ya da fermuar sistemi için mücadele etmemiz söz konusu.

M.T.: 2014 Yerel Seçimleri'ni temsilde kadın-erkek eşitliği açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

H.K.: Genel seçimlerde göstermelik de olsa aday gösterme sürecinde kota uygulanıyor. Yerel seçimlerde o da yoktu. Aday gösterilen kadın oranı çok düşüktü. Temsilde de sonuç çok düşük oldu. Yerel siyaset çok daha önemli, bir çok şey belediyenin sorumluluk alanında hayat buluyor. %2-3'lerde kalmış olması çok vahim. Çok ciddi bir şiddet sorunu var, istihdamda kreşler çok önemli, şiddet döngüsü sebebiyle sığınaklar gibi bir çok yapılması gereken şey var ve kadın belediye başkanları gerçekten fark yaratabilecekken çok küçük oranlarda temsil buldular. Bu durumu çok kritik görüyoruz. Bazı yerlerde zafer kadınların gibi lanse edildi. Halbuki eş başkanlık sistemini çıkardığınızda oran çok daha düşüyor. %3'lük temsil bir zafer olarak tanımlanamaz. Onu bile çok gördüler ki zafer diye deklere ettiler. Tam da bu nokta Ka.Der'e bir çalışma motivasyonu daha sağlıyor. Mümkün olduğunca kadın temsilcilerin yarattıkları farkı daha görünür kılmak ve bunu ön plana çıkararak önümüzdeki dönemlerde daha fazla kadın siyasetçinin yerelde var olmasını sağlamaya çalışarak bir mücadele alanı olarak tanımlayabiliriz. Mevcut yerel yöneticilerde de, kadın olsun erkek olsun, kadın dostu olabilmeleri için mücadele edilecek çok fazla alan olarak öne çıkıyor.

M.T.: Neredeyse tüm siyasi partiler tarafından dillendirilen bir kadın cumhurbaşkanı adayı söylentisi var. Gerçekleşirse biz Ka.Der'in desteğini ne ölçüde ve nasıl çalışmalarla göreceğiz?

E.C.: Tam destek! Ben bunu kişisel olarak da gönülden isterim. Seçilecek kişinin de kendi çerçevesi, kendi yakınlığı, isteği ya da talebi üzerinden, bizim onunla çalışma talebimiz üzerinden mutlaka iş birliklerimiz olacaktır. Ama bu iş birliğinin onun da ne kadar yakın olacağı ya da istekli olacağıyla bir ilgisi de olacaktır.

H.K.: Cumhurbaşkanlığı yasalarda son sözü söyleyen, gerektiğinde Anayasa Mahkemesi'ne gönderen bir pozisyonda. Orada kadın duyarlılığı olan, kadın perspektifine sahip ya da iş birliğine açık bir kadın cumhurbaşkanının olması kritik bir şey. Biz bunu savunuyor olacağız ve talebimizi yüksek sesle dillendireceğiz. Ama gerçekten seçilebilir bir kadının çıkacağı konusunda şüphelerimiz var. Bir kaç partinin girişimleri oldu ama maalesef yine eril bir temsilcinin orada olmaması çok yüksek bir ihtimal değil. Hepsinden önce başka iktidar kaygılarıyla dönen bir iktidar kavgasının odağında görüyoruz cumhurbaşkanlığını. Bu noktada da "İktidar kaygımızdan dolayı neyse bir kadın olsun", "Kimse kazanmasın bir kadın kazansın" gibi perspektiflerin doğru olmadığının altını çizmek lazım. Türkiye siyasetinde o pozisyonu gerçekten layıkıyla yerine getirebilecek bir çok kadın varken sembolik bir

aday değil gerçek bir aday olması tercihimiz.

M.T.: Türkiye'de temsilde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için sizce ne yapılmalı?

E.C.: Neler neler! Kesinlikle önce yerelden başlanmalı. Üstten bir dönüşümle bunu sağlamak mümkün değil. Her alanda kadının temsiliyetini sağlayacak şey öncelikle evden çıkması ve üzerindeki pek çok sorumluluğun azaltılması. Aslında kamunun yükümlülüğü olan sorumlulukların pek çoğu kadın tarafından yapıldığı için müthiş bir yük oluşturuyor. Yaşlı bakımı, çocuk bakımı, sığınaklar yapılması kamu hizmetidir. Bu boşluğu sivil toplum örgütleri doldurmak zorunda kalıyor ama aslında işleri bu değil. İşleri bunu yapmayana sen bunu yapmalısın demek ama yapmadıkları için çok enerji harcamaları gerekiyor. Bütün bu sorumluluklar kadın üzerinde olduğu zaman kadının siyasete girmesi, alana çıkması,sözünü üretmesi çok daha yavaşlıyor. Yoksa bunlar yapılmıyor, kadınlar siyaseti bilmiyor gibi söylemler kocaman bir balon. Kadınlar örgütlenme gibi pek çok konuda bilgili ama evden çıkmak kolaylaşmalı ki kadın kendini rahatça ifade edebilsin, rahatça siyasete girsin. Oradan başlayarak ve bunun yasalarla hukuki zeminini hazırlayarak çalışılmalı. Anayasada da var olan ama uygulanmayan eşitlik uygulanmalı. Yasal yapı uygulanır hale getirilmeli ve herkes üzerine düşen sorumluluğu aldıktan sonra bu eşitlik kendiliğinden sağlanacaktır.

H.K.: Muhtarlık, kent konseyleri,belediye meclisleri, belediye başkanlığı çok önemli. Yerelde güçlenen kadınların parlamentoyu talep etme oranları da daha yüksek. Kadın muhtar sayısı ve belediye meclislerindeki kadın üyelerin sayısının yükselmesinden başlamalı. Yine oradaki oran da ironik, %10'larda belki de daha düşük bir oran var. Buralardan başlayarak oranın yükselmesi lazım. Temsiliyet kadar katılımı da teşvik etmek gerekiyor. Temsil edilmediği noktada mevcut tanınan mekanizmalara gidip görüş bildirmesini, hesap sormasını teşvik etmek lazım. Kadın örgütlenmelerinin güçlenmesi çok önemli çünkü bugün bahsettiğimiz iyi yasaların hepsi Türkiye'de kadın hareketinin kazanımı olan yasal düzenlemeler. Kadın örgütlenmelerinin varlığıyla ve destekleriyle bu alan gelişerek ilerliyor. Eşitliği sağlamak için mevcut algılarla mücadele etmek gerekiyor; kadına dönük algıyla, medyadaki kadın algısıyla.

E.C.: Yani bu bir dönüşüm üzerinden gerçekleşmeli. Yoksa mevcut siyasal yapı durduğu sürece buna kadınların eklenmesi bir şeyi değiştirmeyecektir. Temsiliyeti sağlayarak dönüştürmek gerekiyor.

Melisa TEKELİ

melisa.tekeli@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Güncel](#) [3]
- [İç Siyasa](#) [4]

Kaynak URL (18/04/2024 - 23:25 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi-kadin-adaylari-destekleme-ve-egitime-dernegi-kader-ankara-eburu-cerit-ve-hat>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/melisa-tekeli>

[2] <http://www.ka-der.org.tr/tr-TR/Page/News/30/yerel-secim-kampanyalari.html?bid=410>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>

[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>